



MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til breytingar á lögum um Stjórnarráð Íslands (varnir gegn hagsmunaárekstrum hjá æðstu handhöfum framkvæmdarvalds) – FOR 18110092
Ráðuneyti	Forsætisráðuneytið
Stig mats	<input checked="" type="checkbox"/> Frummat, sbr. 1. gr. <input type="checkbox"/> Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	11. júní 2019

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifaþáttum fyrir ríkið

- 1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifaþættir á fjárhag ríkissjóðs**
 - a) Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?
Mat starfsmanns ráðuneytis.
 - b) Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum
Á ekki við.
 - c) Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?
Tímabundin og varanleg. sbr. nánar lið A.3.
 - d) Skorður sem eru settar fyrir útgjöldum og hvatar sem geta haft áhrif á útgjaldaþróun
Á ekki við.
 - e) Aðskilin umfjöllun um brúttóáhrif á tekjuhlíð og gjaldahlíð en einnig tilgreind nettóáhrif á afkomu
- 2. Tekjubreytingar**

Engar.
- 3. Útgjaldabreytingar**

Búast má við óverulegum útgjöldum vegna kynningar og fræðslu. Þá má búast við að verkefni sem frumvarpið kveður á um kalli á vinnu eins starfsmanns árlega hjá þeim eftirlitsaðila sem falið verður að fylgja þeim eftir. Loks má búast við því að réttur til biðlauna skapist hjá þeim starfsmönnum sem verður óheimilt að flytjast strax í tiltekin störf hjá einkaaðilum, en ekki er gert ráð fyrir því að um mörg tilvik verði að ræða.
- 4. Eignabreytingar**

Engar.
- 5. Aðrir áhrifaþættir varðandi ríkisfjármál**
 - a) Samræmi við viðmið og sjónarmið um fyrirkomulag á útgjaldastýringu og umbúnað í fjárlögum
Á ekki við.
 - b) Samræmi við viðmið um framsetningu fjárlaga og reikningshaldslegan grundvöll samkvæmt lögum um opinber fjármál
Á ekki við.
 - c) Uppbygging skattkerfis og tekjuöflunar ríkissjóðs

Á ekki við.

- d) Forsendur og umbúnaður þjónustugjalda – lagakröfur

Á ekki við.

- e) Rekstrarform ríkisstarfsemi

Á ekki við.

- f) Opinber innkaup og útboð

Á ekki við.

- g) Eignaumsýsla ríkisins

Á ekki við.

- h) Réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna

Frumvarpið mun hafa nokkur áhrif á réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna sem teljast til æðstu handhafa framkvæmdarvalds, þ.e. ráðherra, ráðuneytisstjóra, aðstoðarmenn ráðherra, skrifstofustjóra og sendiherra. Hvað ríkisfjármál varðar er helsti áhrifaþátturinn réttur til biðlauna sem getur skapast þegar þessum aðilum verður talið óheimilt að flytjast beint í tiltekin störf hjá einkaaðila.

- i) Ríkisstyrkir og ívilnanir, þ.m.t. samræmi við reglur ESA, sbr. 61. gr. EES-samningsins. Ath. tilkynningarskyldu með tveggja mánaða fyrirvara.

Á ekki við.

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

1. **Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:**

- a) í gildandi fjárlögum

Nei.

- b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs

Nei.

- c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar

Nei.

2. **Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?**

Unnið er að fjármögnun verkefnanna í forsætisráðuneytinu.

3. **Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?**

Nei.

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. **Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið**

Á ekki við.

2. **Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnssýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur? Sbr. lög nr. 27/1999.**

Í einhverjum tilvikum getur verið að frumvarpið muni fela í sér hömlur á að fyrirtæki geti ráðið til sín opinbera starfsmenn sem teljast til æðstu handhafa framkvæmdarvalds, sbr. framangreint. Ekki er gert ráð fyrir að tilvikin verði mörg og einungis verður um að ræða tímabundna takmörkun, t.d. að starfsmaður þurfi að bíða í 6-8 mánuði með að hefja störf.

3. **Samkeppnisskilyrði**

- a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna

reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða

kvóta)

Engar.

- b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja)

Engar.

- c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd

Engar.

- d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda samkeppni með virkum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum)

Engar.

D. Önnur áhrif

1. **Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011**

Engin.

2. **Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi)**

Engin.

3. **Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000**

Engin.

4. **Áhrif á byggðalög**

Engin.

5. **Áhrif á frjáls félagasamtök**

Engin.

6. **Áhrif á jafnrétti kynjanna**

Engin.

7. **Áhrif á lýðheilsu**

Engin.

8. **Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir**

Engin.

9. **Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri**

Engin.

10. **Áhrif á stjórnslu, s.s. hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni**

Sem áður segir er gert ráð fyrir að verkefni frumvarpsins kalli á eitt stöðugildi hjá þeim aðila sem verður falið eftirlitshlutverk. Nú er gert ráð fyrir því að það verði hjá forsætisráðuneytinu en einnig kemur til greina að fela það Ríkisendurskoðun eða nýju sjálfstæðu stjórnvaldi.

11. **Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélagshópa, s.s. aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar**

Engin.

12. **Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun**

Engin.

E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á

1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag

Samþykkt frumvarpsins hefði í för með sér kostnað við eitt starfsgildi hjá eftirlitsaðila auk óverulegs kostnaðar vegna kynningar og fræðslu. Loks getur komið til þess að ríkið þurfi að greiða starfsmönnum biðlaun í 6-8 mánuði á grundvelli frumvarpsins en gert er ráð fyrir færri en einu tilviki árlega.

2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á

Nei, sbr. þó lið E.3 hér á eftir.

3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat)

Frumvarpið er samið til að bregðast við tilmælum frá GRECO, samtaka ríkja innan Evrópuráðsins gegn spillingu. Löggjöf með virku eftirlitskerfi til varnar hagsmunaárekstrum er til þess fallin að skapa traust og tryggja að æðstu handhafar framkvæmdarvalds vinni störf sín í þágu almennings af heilindum.

F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati

1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR?

2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma?

3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?